

**Metodické odporúčania k ex post hodnoteniu
opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie
vyplývajúcich zo schválených nelegislatívnych materiálov**
(bod 10.10. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov)

Súvisiace dokumenty:

- Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov <https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/jednotna-metodika?csrt=15085753601154448304>
- Metodika ex post hodnotenia (verzia pre pilotné projekty) <https://www.mhsr.sk/uploads/files/fZ7wCOYA.pdf?csrt=15085753601154448304>
- Metodika a inštitucionálny rámec tvorby verejných stratégií <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/investicie/narodny-investicny-plan/vladne-materialy/metodika-a-institucionalny-ramec-tvorby-verejnych-strategii/index.html>

1. Úvodné ustanovenia

Podľa bodu 10.1. Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len „jednotná metodika“) je **ex post hodnotenie vo všeobecnosti** posúdenie, či regulácie vyplývajúce z právnych predpisov alebo opatrenia vyplývajúce z nelegislatívnych materiálov po určitom čase ich pôsobenia v prostredí spĺňajú svoj účel, či sú vhodné na dosiahnutie cieľov, aký je ich skutočný vplyv v prostredí a či sa nevyskytli iné vplyvy, najmä neželané vplyvy a vplyvy, ktoré neboli predkladateľom predvídané. Výsledkom ex post hodnotenia je najmä zistenie, či reguláciu alebo opatrenie je vhodné zachovať, zmeniť alebo zrušiť (alebo upraviť jej aplikačnú prax).

Ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie vyplývajúcich z nelegislatívnych materiálov sa týka materiálov napríklad typu koncepcie, stratégie a ich vykonávacích materiálov (napr. akčných plánov). V **bode 10.10. jednotnej metodiky** sa s účinnosťou od 31. marca 2023 ustanovuje, že ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie vyplývajúcich zo schválených nelegislatívnych materiálov **vykoná orgán verejnej moci, ktorý bol predkladateľom** príslušného nelegislatívneho materiálu (ďalej len „gestor ex post hodnotenia“), a to **v lehote, ktorú si stanovil v bode 8. Preskúmanie účelnosti doložky vybraných vplyvov** predloženej k tomuto materiálu. Ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie nelegislatívnych materiálov **vykoná gestor ex post hodnotenia „pro domo“ a môže ho zaslať Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky** (ďalej len „MH SR“) na posúdenie správnosti. MH SR zároveň poskytuje gestorom ex post hodnotenia **metodickú podporu**.

Bod 10.10. jednotnej metodiky sa vzťahuje na ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie, ktoré sú obsahom nelegislatívnych materiálov schválených vládou Slovenskej republiky a ktoré boli **predložené do predbežného pripomienkového konania** (podľa jednotnej metodiky) **alebo do medzirezortného pripomienkového konania** (ak sa predbežné pripomienkové konanie neuskutočňuje) **po 30. marci 2023**.

Predkladateľ **môže tieto metodické odporúčania využiť** aj v prípade nelegislatívnych materiálov s vplyvom na podnikateľské prostredie, ktorých pripomienkové konanie sa začalo **pred dňom účinnosti bodu 10.10. jednotnej metodiky** (31. marec 2023).

Obsahom nelegislatívnych materiálov s vplyvom na podnikateľské prostredie schválených vládou Slovenskej republiky môžu byť, okrem opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie nelegislatívneho charakteru, aj opatrenia s vplyvom na podnikateľské prostredie legislatívneho charakteru, teda regulácie pôsobiace v podnikateľskom prostredí, ktoré je možné zaviesť len prostredníctvom príslušného právneho predpisu¹. Pri ex post hodnotení nelegislatívneho materiálu je preto potrebné zhodnotiť všetky opatrenia s vplyvom na podnikateľské prostredie, ktoré sú jeho obsahom, napr. prostredníctvom formulára pre ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie vyplývajúcich z nelegislatívnych materiálov.

Vykonanie ex post hodnotenia v súvislosti s bodom 10.10. jednotnej metodiky nemá vplyv na povinnosť gestora právneho predpisu vykonať ex post hodnotenie legislatívnych materiálov podľa bodov 10.3. až 10.8. jednotnej metodiky (regulácií zaradených do Registra regulácií podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie). Výsledky z ex post hodnotenia podľa bodov 10.3. až 10.8. jednotnej metodiky gestor ex post hodnotenia môže použiť resp. využiť pri ex post hodnotení nelegislatívneho materiálu, ak jeho obsahom sú aj opatrenia, ktoré boli hodnotené z dôvodu ich zaradenia do Registra regulácií podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie. Rovnako sa môžu použiť výsledky dobrovoľného ex post hodnotenia podľa bodu 10.9. jednotnej metodiky.

2. Východiská pre ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie vyplývajúcich z nelegislatívnych materiálov

Podľa bodu 8 časti II. jednotnej metodiky s názvom „Obsahové požiadavky doložky“, ktorý ustanovuje povinné obsahové náležitosti bodu 8 doložky vybraných vplyvov (tzv. **preskúmanie účelnosti**), je po určitom čase potrebné preskúmať navrhovanú (a schválenú) zmenu vyplývajúcu z legislatívnych i nelegislatívnych materiálov z hľadiska ich účinnosti a účelnosti pri napĺňaní stanovených cieľov, pričom preskúmanie účinnosti a účelnosti je náplňou ex post hodnotenia týchto materiálov.

Povinnými obsahovými náležitosťami bodu 8 doložky vybraných vplyvov sú: **termín (čas)**, po ktorom predkladateľ plánuje vykonať preskúmanie predkladaného materiálu a **kritériá (indikátory)**, na základe ktorých sa prieskum zrealizuje a ktoré si stanoví predkladateľ podľa charakteru

---

¹ Príkladom opatrenia nelegislatívneho charakteru je poskytovanie dotácií podnikateľským subjektom, ak príslušná právna úprava (napr. zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov) takéto poskytovanie umožňuje a nie je potrebná v súvislosti s takýmto opatrením žiadna legislatívna úprava. Príkladom opatrenia legislatívneho charakteru je opatrenie, ktorým sa navrhuje dotácia pre podnikateľské prostredie, ktorú však právna úprava neumožňuje poskytovať, keďže nie je súčasťou jej aktuálne účinného rozsahu, preto je potrebné na zavedenie takéhoto opatrenia prijať príslušné legislatívne zmeny. Vhodným príkladom je napr. opatrenie „Efektívnejšie prepojenie obchodného registra s referenčnými registrami ako predpoklad pre právnu záväznosť údajov o zapísaných osobách na internete“ (<https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26270/1>, str. 21 a 22 vlastného materiálu). Uvedené opatrenie sa javí ako opatrenie nelegislatívneho charakteru (vyžadujúce si zabezpečenie potrebného prepojenia príslušných registrov a tiež vytvorenie nového informačného systému obchodného registra), avšak ako uvádza predkladateľ „nevyhnutným predpokladom pre realizáciu tohto opatrenia je prijatie potrebných legislatívnych úprav zmeny zapisovaných údajov do obchodného registra“ – a preto ide v tomto prípade o opatrenie legislatívneho charakteru, keďže príslušné zmeny zákona budú vyjadrovať skutočné zníženie záťaže pre podnikateľov.

upravovanej problematiky. V bode 8 časti II. jednotnej metodiky sa ďalej odporúča, aby kritériá, tzn. vstupné, výstupné, ako aj výsledkové indikátory mali SMART² vlastnosti a aby vychádzali z cieľov (výsledného stavu), ktoré sa navrhovaným materiálom majú dosiahnuť. Ďalej sa odporúča, aby indikátory boli zvolené tak, aby umožňovali preskúmanie účelnosti regulácie, to znamená, aby boli zvolené finančné aj nefinančné indikátory, resp. indikátory definované pomocou kvantitatívnych a kvalitatívnych ukazovateľov s predpokladom, že je tieto indikátory potrebné sledovať počas celého obdobia vykonávania navrhovaného materiálu.

Cieľom prieskumu podľa bodu 8 časti II. jednotnej metodiky je overiť, či riešenie problému, ktoré je prijaté, plní svoj účel a či je uvedený problém odstránený. Pri prieskume účinnosti a účelnosti sa teda hodnotí najmä: existencia problému, kvôli ktorému bol právny predpis vytvorený, splnenie cieľov (dosiahnutie výsledného stavu) prijatou zmenou, súlad skutočných vplyvov s predpokladanými vplyvmi a výskyt neočakávaných vplyvov. Ak nedochádza k naplneniu požadovaného cieľa, je potrebné prijaté riešenie prehodnotiť a následne upraviť, alebo zrušiť. Pri následnej úprave alebo návrhu na zrušenie prijatého riešenia je nutné vykonať posúdenie vplyvov (ex ante) v súlade s jednotnou metodikou.

Význam nastavenia kritérií, (nielen) ako povinných obsahových náležitostí bodu 8 doložky vybraných vplyvov (v ex ante fáze)

Podľa bodu 8 časti II. jednotnej metodiky musí bod 8 doložky vybraných vplyvov vždy obsahovať kritériá (indikátory), na základe ktorých sa prieskum zrealizuje a ktoré si stanoví predkladateľ podľa charakteru upravovanej problematiky. Bod 8 časti II. jednotnej metodiky ďalej upravuje aj ďalšie požiadavky na určenie kritérií, ktoré sú uvedené v predchádzajúcom odseku. Pre budúce preskúmanie účinnosti a účelnosti predkladaného materiálu, jeho stanovených cieľov, je dôležité, aby jednotlivé opatrenia navrhovaného materiálu (ešte v štádiu ich návrhu, teda pred schválením) obsahovali východiskový stav a výsledkové ukazovatele vzhľadom na stanovené ciele predkladaného materiálu a predpokladaný termín ich dosiahnutia, ale aj vzhľadom na dostupnosť údajov, ktoré bude potrebné v tejto súvislosti sledovať. Dostupnosťou údajov je dôležité sa zaoberať spolu s nastavovaním kritérií pre budúce (ex post) hodnotenie samotného návrhu opatrenia, aby už v prípade potreby súčasťou predkladaného materiálu bolo zabezpečenie prístupu k potrebným údajom. Aby bolo možné sledovať plnenie cieľov (a plnenie výsledkových ukazovateľov), je potrebné stanoviť také kritériá hodnotenia, ktoré k očakávaným výsledkom prispievajú. Kritériá navrhované priamo k jednotlivým navrhovaným opatreniam spravidla majú byť súčasťou aj predkladaného vlastného materiálu.

Nastavenie termínu preskúmania účelnosti (ex post hodnotenia) ako povinnej obsahovej náležitosti bodu 8 doložky vybraných vplyvov (v ex ante fáze)

Určenie termínu preskúmania účelnosti je podľa bodu 8 časti II. jednotnej metodiky v kompetencii predkladateľa. Ak má ex post hodnotenie splniť svoj účel, je potrebné ho vykonať najskôr v čase, kedy sa účinky hodnoteného opatrenia, (či už legislatívneho alebo nelegislatívneho charakteru), naplno prejavia v dostatočne ustálenej podobe, aby mohli byť výsledky takéhoto ex post hodnotenia relevantným podkladom pre prijatie rozhodnutia o budúcom „osude hodnoteného opatrenia“, ktoré je

---

² Metóda SMART (z angl. slova múdry, bystrý) uvádza 5 vlastností dobre stanoveného cieľa: špecifický (specific), merateľný (measurable), akceptovateľný (acceptable), reálny (realistic) a časovo ohraničený (time-limited).

súčasťou záverov vykonaného ex post hodnotenia (zachovanie, zmena alebo zrušenie hodnoteného opatrenia alebo úprava jeho administratívneho uplatňovania). Tieto skutočnosti je pri určovaní termínu preskúmania účelnosti potrebné zohľadniť v prvom rade, pričom sa odporúča urobiť ex post hodnotenie opatrenia nie skôr, ako po roku jeho uplatňovania (účinnosti) a nie neskôr, ako po štyroch rokoch jeho praktickej aplikácie. Určenie termínu preskúmania účelnosti ovplyvňuje aj povinnosť predkladateľa (napr. na základe úlohy z uznesenia vlády Slovenskej republiky) predložiť (spravidla vláde Slovenskej republiky) v stanovenom termíne informáciu o plnení predkladaného materiálu.

Nastavenie sledovania zvolených kritérií (indikátorov) pre budúce ex post hodnotenie

Odporúča sa, aby zvolené kritériá (a s tým súvisiace údaje) boli sledované počas celého obdobia vykonávania schváleného opatrenia, resp. materiálu; to znamená od začiatku jeho uplatňovania. Jedným z východísk (budúceho) ex post hodnotenia, ktoré je potrebné poznať už na začiatku uplatňovania príslušného opatrenia, resp. materiálu, je doložka vybraných vplyvov a analýzy identifikovaných vplyvov, ktorých znenie zodpovedá a je v súlade so schváleným znením materiálu (v prípade opatrení legislatívneho charakteru ide v prvom rade o dodržanie povinnosti podľa bodu 6.7. alebo bodu 6.8. jednotnej metodiky, ktorou je vypracovanie aktuálnej verzie časti 3.1 analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie príslušného návrhu zákona).

Princíp proporcionality pri vykonaní ex post hodnotenia

Hĺbku a rozsah ex post hodnotenia (vrátane ex post konzultácií s dotknutými podnikateľskými subjektmi a ich zastupiteľskými organizáciami) je vhodné určiť podľa princípu proporcionality pri zohľadnení významu, hĺbky a rozsahu problému, ktorý malo/má hodnotené opatrenie riešiť; ex ante konzultácií a ex ante posúdenia vybraných vplyvov.

Výnimky z (povinného) vykonania ex post hodnotenia opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie vyplývajúcich z nelegislatívnych materiálov

Výnimky z vykonania ex post hodnotenia sú upravené v jednotnej metodike, a to konkrétne:

- v bode 2.4. ktorý ustanovuje, na aké materiály sa jednotná metodika nevzťahuje;
- v bode 10.4. ktorý ustanovuje výnimky zo systematického ex post hodnotenia;
- a v bode 8 časti II. jednotnej metodiky s názvom „Obsahové požiadavky doložky“, ktorý ustanovuje, na aké materiály sa povinné preskúmanie účelnosti nevzťahuje (napr. vykonávací právny predpis, ktorého predmetom je len vyhlásenie sumy, ktorej výpočet je upravený príslušným zákonom).

3. Formulár pre ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie vyplývajúcich z nelegislatívnych materiálov

Súčasťou týchto metodických odporúčaní je aj formulár pre ex post hodnotenie opatrení s vplyvom na podnikateľské prostredie vyplývajúcich z nelegislatívnych materiálov vrátane konkrétnych metodických usmernení, ktoré môže gestor ex post hodnotenia využiť pri predmetnom ex post hodnotení.

